

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до виконання комплексного практичного індивідуального завдання з
дисципліни «Фінанси»**

для студентів ОС «бакалавр» денної форми навчання

Тернопіль

2022

Укладачі:

Т. О. Кізима, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

С. Л. Коваль, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія;

В. М. Булавинець, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія.

Рецензенти:

Лободіна З. М., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету;

Скибиляк С. І., директор департаменту фінансів Тернопільської обласної військової адміністрації.

Розглянуто і рекомендовано до друку кафедрою фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету (протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.).

Методичні рекомендації до виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Фінанси» для студентів ОС «бакалавр» денної форми навчання. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 21 с.

КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ»

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни «Фінанси» передбачає написання невеликої наукової роботи (есе) на одну із запропонованих тем, а також виконання розрахункової частини у формі наскрізних практичних завдань, виконання яких потребує засвоєння змісту конкретних тем з дисципліни та отримання навиків використання набутих знань шляхом проведення певних розрахункових завдань.

Для виконання КПЗ студент обирає варіант згідно свого номера в списку групи, виконує і захищає усі завдання відповідно до графіку. Індивідуальне завдання виконується самостійно кожним студентом згідно його варіанту і охоплює усі основні теми дисципліни.

Метою КПЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів освіти з дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи. КПЗ є завершальною складовою теоретичної і практичної роботи з дисципліни та виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять, і охоплює зміст навчальної дисципліни загалом.

Вимоги до КПЗ: загальний обсяг матеріалу – 5-6 сторінок, в тому числі творчого завдання – 2-3 сторінки, а також наявність переліку використаних літературних джерел і посилань на них по тексту.

Варіанти завдань КПЗ з дисципліни «Фінанси»:

Номер по списку	Завдання і варіанти								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	1	1	1	1	*	*	1	1
2	2	2	2	2	2	*	*	2	2
3	3	3	3	3	3	*	*	3	3
4	4	4	4	4	4	*	*	4	4
5	5	5	5	5	5	*	*	5	5
6	6	6	6	6	6	*	*	6	6
7	7	7	7	7	7	*	*	7	1
8	8	8	1	8	8	*	*	8	2
9	9	1	2	9	1	*	*	9	3
10	10	2	3	10	2	*	*	10	4
11	1	3	4	1	3	*	*	1	5
12	2	4	5	2	4	*	*	2	6
13	3	5	6	3	5	*	*	3	1
14	4	6	7	4	6	*	*	4	2
15	5	7	1	5	7	*	*	5	3
16	6	8	2	6	8	*	*	6	4
17	7	1	3	7	1	*	*	7	5
18	8	2	4	8	2	*	*	8	6
19	9	3	5	9	3	*	*	9	1
20	10	4	6	10	4	*	*	10	2
21	1	5	7	1	5	*	*	1	3
22	2	6	1	2	6	*	*	2	4
23	3	7	2	3	7	*	*	3	5
24	4	8	3	4	8	*	*	4	6
25	5	1	4	5	1	*	*	5	1
26	6	2	5	6	2	*	*	6	2
27	7	3	6	7	3	*	*	7	3
28	8	4	7	8	4	*	*	8	4
29	9	5	1	9	5	*	*	9	5
30	10	6	2	10	6	*	*	10	6

Теми для виконання теоретичної частини КПЗ з дисципліни «Фінанси»:

1. Сучасна світова та вітчизняна фінансова думка (*подати перелік основних напрямків та шкіль фінансової науки з їх короткою характеристикою*).
2. Етапи та проблеми розвитку фінансової системи України (*подати стислий перелік та опис найважливіших проблем розвитку вітчизняної фінансової системи*).
3. Фінансовий механізм та його вплив на ефективність економіки (*охарактеризувати складові фінансового механізму та визначити напрямки його удосконалення в сучасних умовах*).
4. Органи державного фінансового контролю в Україні, їх повноваження (*назвати органи контролю та визначити проблеми вітчизняної системи державного фінансового контролю*).
5. Державна підтримка розвитку малого бізнесу в Україні: фінансові аспекти (*вказати особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу*).
6. Інвестиції та інвестиційна діяльність (*вказати на проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну*).
7. Фінанси освіти (*вказати основні показники, які використовують для визначення витрат на утримання установ освіти, подати порядок їх розрахунку*).
8. Фінанси охорони здоров'я та страхова медицина (*подати основні показники, які використовують для визначення витрат на утримання установ охорони здоров'я, порядок їх розрахунку та вказати на проблеми розвитку страхової медицини в Україні*).
9. Фінанси політичних партій (*розкрити особливості фінансової діяльності політичних партій в Україні*).
10. Фінанси громадських організацій та добровільних фондів (*визначити особливості формування та використання доходів громадських організацій та добровільних фондів*).
11. Митна політика України на сучасному етапі (*охарактеризувати види мита і митних платежів, що справляються в Україні*).
12. Основні течії світової фіскальної думки (*подати перелік основних напрямків фіскальної думки з короткою їх характеристикою*).
13. Ухилення від сплати податків (*розкрити види та охарактеризувати методи ухилення від сплати податків*).
14. Бюджетний дефіцит (*охарактеризувати форми і методи збалансування бюджетів*).
15. Особливості формування державного бюджету України в сучасних умовах (*вказати основні фактори, які впливають на формування доходів та видатків державного бюджету України*).

16. Місцеві бюджети в сучасних умовах (*висвітлити проблеми формування та виконання місцевих бюджетів в Україні*).
17. Міжбюджетні трансферти (*вказати види міжбюджетних трансфертів та визначити проблеми вітчизняної практики бюджетного вирівнювання й напрями їх вирішення*).
18. Пенсійне забезпечення в Україні (*висвітлити проблеми проведення пенсійної реформи в Україні*).
19. Державний борг і управління ним (*вказати органи, які здійснюють управління державним боргом в Україні, та охарактеризувати їхні повноваження*).
20. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (*подати визначення тарифних і нетарифних інструментів державного регулювання ЗЕД, розкрити проблеми їх використання*).

Завдання для виконання розрахункової частини КПЗ з дисципліни «Фінанси»

Завдання 1

Використовуючи матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України і офіційного державного вебпорталу (<https://openbudget.gov.ua/>), заповнити таблиці 1 та 2.

Варіанти завдання 1:

1. На основі отриманих даних *таблиці 1* проаналізувати динаміку мобілізації доходів місцевих бюджетів України в розрізі окремих джерел.
2. На основі отриманих даних *таблиці 1* визначити і обґрунтувати, які із зазначених джерел доходів формують основу місцевих бюджетів в Україні. Запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів реформування дохідної частини місцевих бюджетів України в сучасних умовах.
3. На основі отриманих даних *таблиці 1* розглянути динаміку податкових надходжень до місцевих бюджетів України впродовж 2018-2021рр. Висловити власне ставлення до змін, які відбулися у їхньому складі у зв'язку з проведенням реформи децентралізації.
4. На основі отриманих даних *таблиці 1* визначити найбільш вагомі джерела податкових надходжень до місцевих бюджетів й такі, що займають незначну частку у загальній структурі. Відповідь обґрунтувати.
5. На основі отриманих даних *таблиці 1* проаналізувати склад і структуру неподаткових надходжень до місцевих бюджетів України. Визначити, яку частку займають окремі складові неподаткових надходжень у структурі доходів місцевих бюджетів України.
6. На основі отриманих даних *таблиці 1* здійснити аналіз динаміки офіційних трансфертів у складі дохідної частини місцевих бюджетів України. Зробити обґрунтовані висновки.

**Динаміка, склад і структура
доходів місцевих бюджетів України упродовж 2018-2021 рр.**

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.		2021 р. до 2018 р.
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	
Доходи місцевих бюджетів - всього, в тому числі:									
Податкові надходження – всього, з них:									
<i>Податок на доходи фізичних осіб</i>									
<i>Податок на прибуток підприємств</i>									
<i>Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів</i>									
<i>Акцизний податок</i>									
<i>Місцеві податки і збори, з них:</i>									
Єдиний податок									
Податок на майно									
Неподаткові надходження, з них:									
<i>Доходи від власності та підприємницької діяльності</i>									
<i>Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу</i>									
<i>Інші неподаткові надходження</i>									
<i>Власні надходження бюджетних установ</i>									
Доходи від операцій з капіталом									
Цільові фонди									
Міжбюджетні трансферти									

7. За взірцем таблиці 1 сформувати і заповнити аналогічну таблицю щодо динаміки, складу і структури доходів одного з місцевих бюджетів України у 2018-2021 рр. (за вибором). На основі отриманих даних проаналізувати динаміку мобілізації доходів відповідного місцевого бюджету в розрізі окремих джерел. Визначити і обґрунтувати, які із джерел доходів формують основу обраного для аналізу бюджету та запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів реформування дохідної частини цього бюджету в сучасних умовах.

Таблиця 2

**Динаміка, склад і структура видатків місцевих бюджетів України
у 2018-2021 рр. (за функціональною класифікацією)**

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.	
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Всього видатків, в тому числі:								
Загальнодержавні функції								
Громадський порядок, безпека та судова влада								
Економічна діяльність								
Охорона навколишнього природного середовища								
Житлово-комунальне господарство								
Охорона здоров'я								
Духовний та фізичний розвиток								
Освіта								
Соціальний захист та соціальне забезпечення								
Міжбюджетні трансфери								

8. За взірцем *таблиці 1* сформувати і заповнити *аналогічну таблицю* щодо динаміки, складу і структури податкових надходжень до одного з місцевих бюджетів України у 2018-2021 рр. (за вибором). На основі отриманих даних проаналізувати динаміку податкових надходжень до відповідного місцевого бюджету в розрізі окремих податків. Визначити і обґрунтувати, які із джерел податкових надходжень формують основу дохідної частини обраного для аналізу бюджету та запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів зростання податкових надходжень до цього бюджету в сучасних умовах.
9. На основі отриманих даних *таблиці 2* проаналізувати динаміку, склад і структуру видатків місцевих бюджетів України за функціональною класифікацією. Визначити характерні особливості видаткової частини місцевих бюджетів.
10. На основі отриманих даних *таблиці 2* обчислити питому вагу видатків соціального призначення (соціальний захист і соціальне забезпечення, освіту, духовний і фізичний розвиток, охорону здоров'я), які здійснюються за рахунок коштів місцевих бюджетів України.

Завдання 2

Використовуючи матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України і офіційного державного вебпорталу (<https://openbudget.gov.ua/>), заповнити таблиці 3 та 4.

Таблиця 3

Динаміка, склад і структура доходів Державного бюджету України у 2018–2021 рр.

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.		2021 р. до 2018 р.
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	
Доходи місцевих бюджетів - всього, в тому числі:									
Податкові надходження									
Неподаткові надходження									
Доходи від операцій з капіталом									
Цільові фонди									
Міжбюджетні трансферти									

Таблиця 4

Динаміка та структура неподаткових надходжень у складі доходів Державного бюджету України у 2018–2021 рр.

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.	
	млрд. д. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Неподаткові надходження – всього, в т.ч.:								
доходи від власності й підприємницької діяльності								
адміністративні збори і платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності								
власні надходження бюджетних установ								
інші неподаткові надходження								

Варіанти завдання 2:

1. На основі отриманих даних *таблиці 3* проаналізувати динаміку мобілізації доходів Державного бюджету України в розрізі окремих джерел. Визначити і обґрунтувати, які із джерел доходів є бюджетоутворюючими та запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів реформування дохідної частини Державного бюджету України в сучасних умовах.
2. На основі отриманих даних *таблиці 3* визначити частку податкових надходжень до Державного бюджету України у період 2018-2021рр. Здійснити аналіз динаміки податкових надходжень за аналізований період. Висновки обґрунтувати.

3. Визначити, які із груп податкових надходжень до Державного бюджету України у 2018-2021рр. справляли найбільший вплив на доходи бюджету. Якою є їх частка у порівнянні з іншими видами податкових надходжень?
4. Прокоментувати, чому ПДВ вважається найбільшим бюджетоформуєчим податком серед усіх податкових надходжень в Україні? Яка його частка у структурі податкових надходжень до Державного бюджету України? Які існують проблеми у вітчизняній практиці мобілізації ПДВ до бюджету? Відповідь обґрунтувати.
5. Яке регулююче призначення зборів за спеціальне використання природних ресурсів? Проаналізувати динаміку обсягів їх мобілізації до Державного бюджету впродовж 2018-2021 рр. та визначити частку у структурі податкових надходжень.
6. На основі отриманих даних *таблиці 3* визначити частку міжбюджетних трансфертів у складі доходів Державного бюджету України у період 2018-2021рр. Здійснити аналіз динаміки показника міжбюджетних трансфертів за аналізований період. Висновки обґрунтувати.
7. На основі отриманих даних *таблиці 3* визначити частку доходів від операцій з капіталом у складі доходів Державного бюджету України у період 2018-2021рр. Здійснити аналіз динаміки показника міжбюджетних трансфертів за аналізований період. Визначити роль даного джерела у наповненні дохідної частини Державного бюджету України.
8. На основі отриманих даних *таблиці 4* проаналізувати динаміку неподаткових надходжень до Державного бюджету України в розрізі окремих складових. Визначити і обґрунтувати, які із джерел неподаткових надходжень формують основу дохідної частини Державного бюджету України та запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів зростання неподаткових надходжень до Державного бюджету України в сучасних умовах.

Завдання 3.

Використовуючи матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України, заповнити таблицю 5.

Таблиця 5

Динаміка та структура податкових надходжень у складі доходів місцевих бюджетів України впродовж 2018-2021 рр.

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.	
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Податкові надходження – всього, в т.ч.:								
Податок на доходи фізичних осіб								
Податок на прибуток підприємств								
Рентна плата і плата за використання ін. природних ресурсів								
Акцизний податок								
Місцеві податки і збори, з них:								
Єдиний податок								
Податок на майно								

Варіанти завдання 3:

1. На основі отриманих даних *таблиці 5* здійснити аналіз динаміки податкових надходжень до місцевих бюджетів України в розрізі окремих податків. Зробити аргументовані висновки.
2. На основі отриманих даних *таблиці 5* визначити і обґрунтувати, які із податків формують основу дохідної частини місцевих бюджетів в Україні. Запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів зростання податкових надходжень до місцевих бюджетів України в сучасних умовах.
3. За взірцем *таблиці 5* сформувати і заповнити аналогічну таблицю щодо динаміки, складу і структури податкових надходжень у складі доходів одного з місцевих бюджетів України у 2018-2021 рр. (за вибором). На основі отриманих даних проаналізувати динаміку мобілізації даного джерела доходів відповідного місцевого бюджету в розрізі окремих податків. Визначити і обґрунтувати, які податки формують основу обраного для аналізу бюджету та запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів реформування дохідної частини цього бюджету в сучасних умовах.
4. Подати та обґрунтувати власне бачення щодо переліку місцевих податків і зборів в Україні.
5. Використовуючи матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України і офіційного державного вебпорталу (<https://openbudget.gov.ua/>) та за взірцем *таблиці 5* сформувати і заповнити *аналогічну таблицю* щодо динаміки, складу і структури податкових надходжень до Державного бюджету України у 2018-2021 рр. На основі отриманих даних проаналізувати динаміку податкових надходжень до Державного бюджету України в розрізі окремих податків. Визначити і обґрунтувати, які із джерел податкових надходжень формують основу дохідної частини Державного бюджету України та запропонувати власне бачення щодо можливих напрямів зростання податкових надходжень до Державного бюджету України в сучасних умовах.
6. Перелічити та охарактеризувати непрямі податки, які існують в Україні. Визначити їх роль у наповненні дохідної частини бюджетів.
7. Використовуючи матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України і офіційного державного вебпорталу (<https://openbudget.gov.ua/>) охарактеризувати стан екологічного оподаткування в Україні. Визначити напрями його удосконалення.

Завдання 4

Використовуючи матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України та порталу (<https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/foreign/2022/>) заповнити *таблицю 6*.

**Прямий та гарантований державний борг України
у 2018-2021 рр., млн. дол. США**

Показники	станом на			
	31.12.2018 р.	31.12.2019 р.	31.12.2020 р.	31.12.2021 р.
Загальна сума державного та гарантованого державою боргу, в тому числі:				
<i>Внутрішній борг (усього)</i>				
<i>Зовнішній борг (усього)</i>				
Прямий державний борг, в тому числі:				
<i>Внутрішній прямий борг</i>				
<i>Зовнішній прямий борг</i>				
Гарантований державний борг, в тому числі:				
<i>Внутрішній гарантований борг</i>				
<i>Зовнішній гарантований борг</i>				

Варіанти завдання 4:

- На основі отриманих даних *таблиці 6* проаналізувати динаміку внутрішнього та зовнішнього державного боргу України у його загальній структурі. Дати оцінку зміні структури державного боргу України упродовж останніх років.
- На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити частку внутрішнього та зовнішнього державного боргу України у його загальній структурі у 2018 – 2021 рр. Дати оцінку зміні структури державного боргу України впродовж останніх років.
- На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити:
 - частку зовнішньої та внутрішньої складових у структурі прямого державного боргу України у 2021р.;
 - частку зовнішньої та внутрішньої складових у структурі гарантованого державного боргу України у 2021 р.
Прокоментувати отримані дані.
- На основі отриманих даних *таблиці 6* побудувати кругові діаграми:
 - структура державного боргу України у 2018 р.;
 - структура державного боргу України у 2021 р.
Прокоментувати зміни у структурі державного боргу України впродовж аналізованого періоду.
- На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити частку зовнішньої та внутрішньої складових у структурі прямого державного боргу України у 2018 – 2021рр. Зробити висновок щодо динаміки складових прямого державного боргу України упродовж 2018 – 2021рр.
- На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити частку зовнішньої та внутрішньої складових у структурі гарантованого державного боргу

- України у 2018 – 2021рр. Зробити висновок щодо динаміки складових гарантованого державного боргу України упродовж за аналізований період.
7. На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити частку прямого та гарантованого державного боргу України у його загальній структурі впродовж 2018 – 2021рр. Оцінити зміни у структурі державного боргу України, які відбулися за аналізований період .
 8. На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити темп зростання загального обсягу державного боргу України за 2018 – 2021 рр. Зробити аргументовані висновки.
 9. На основі отриманих даних *таблиці 6* визначити темп зростання загального обсягу внутрішнього державного боргу України за 2018 – 2021 рр. Зробити аргументовані висновки.
 10. Оцінити рівень управління державним боргом України у кризовому 2022 році. Висновки аргументувати.

Завдання 5

Використовуючи матеріали офіційного сайту Пенсійного фонду України (<https://www.pfu.gov.ua/byudzhet/zvit-pro-vykonannya-byudzhetu-pensijnogo-fondu-ukrayiny/>) заповнити *таблицю 7*.

Таблиця 7

Динаміка та структура доходів і видатків бюджету Пенсійного фонду України за 2019–2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.			2021 р.		
	Млн. грн.	Млн. грн.	Темп зростання, %	Питома вага, %	Млн. грн.	Темп зростання, %	Питома вага, %
Доходи, всього							
<i>в тому числі</i> власні доходи							
кошти Державного бюджету України							
Видатки, всього							
<i>в тому числі</i> за рахунок власних доходів							
за рахунок коштів Державного бюджету України							

Варіанти завдання 5:

1. На основі отриманих даних *таблиці 7* проаналізувати динаміку показника видатків бюджету Пенсійного фонду України за 2019-2021рр. Розрахувати

показники темпів зростання та абсолютного приросту. Зробити обґрунтовані висновки.

2. На основі отриманих даних *таблиці 7* проаналізувати структуру показників видатків бюджету Пенсійного фонду України за 2019-2021 рр. Визначити частку видатків, які здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Зробити обґрунтовані висновки.
3. На основі отриманих даних *таблиці 7* проаналізувати структуру показників доходів бюджету Пенсійного фонду України за 2019-2021 рр. Вказати фактори, що впливають на наповнення бюджету Пенсійного фонду України.
4. На основі отриманих даних *таблиці 7* проаналізувати динаміку показника доходів бюджету Пенсійного фонду України за 2019-2021 рр. Розрахувати показники темпів зростання та абсолютного приросту. Визначити, які саме надходження становлять основну частку доходів бюджету Пенсійного фонду України. Виявити основні причини ситуації, що склалася, та вказати можливі шляхи її покращення.
5. На основі отриманих даних *таблиці 7* проаналізувати динаміку та питому вагу показника доходів бюджету Пенсійного фонду України за рахунок асигнувань коштів із Державного бюджету за 2019-2021рр. Розрахувати показники темпів зростання та питомої ваги. Дати розширену характеристику даного джерела доходів бюджету Пенсійного фонду України.
6. На основі отриманих даних *таблиці 7* проаналізувати динаміку та питому вагу показника доходів бюджету Пенсійного фонду України за рахунок власних надходжень коштів впродовж 2019-2021рр. Зробити обґрунтовані висновки.
7. На основі матеріалів офіційного сайту Пенсійного фонду України визначити, чи була в аналізованому періоді заборгованість із платежів до Пенсійного фонду. Якщо так, то вказати причини та шляхи вирішення проблеми.
8. Зазначити сучасні проблеми системи пенсійного забезпечення в Україні та вказати шляхи їх вирішення.

Завдання 6.

Використовуючи матеріали офіційного сайту будь-якого суб'єкта господарювання заповнити *таблиці 8 та 9*. Для здійснення розрахунків необхідно скачати у мережі Інтернет фінансову звітність певного підприємства за 2019-2021 рр. Кожен студент здійснює розрахунки по окремо взятому суб'єкту господарювання.

Таблиця 8

Структура та динаміка фінансових ресурсів, доходів, витрат та фінансових результатів підприємства (назва) у 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.		2020 р.			2021 р.		
	млн. грн.	питома вага, %	млн. грн.	питома вага, %	Темп зрост., %	млн. грн.	питома вага, %	Темп зрост., %
Власний капітал, в т.ч.:								
<i>Додатковий капітал</i>								
<i>Резервний капітал</i>								
<i>Нерозподілений прибуток (збиток)</i>								
Зобов'язання і забезпечення, в т.ч.:								
<i>Довгострокові зобов'язання і забезпечення, в т.ч.:</i>								
<i>Довгострокові кредити банків</i>								
<i>Інші довгострокові зобов'язання</i>								
<i>Довгострокові Забезпечення</i>								
<i>Поточні зобов'язання і забезпечення, в т.ч.:</i>								
<i>Короткострокові кредити банків</i>								
<i>Поточна кредиторська заборгованість, в т.ч.:</i>								
<i>довгостроковими зобов'язаннями</i>								
<i>товари, роботи, послуги</i>								
<i>розрахунками з бюджетом</i>								
<i>розрахунками з оплати праці</i>								
Фінансові ресурси								
Чистий дохід від реалізації)								
Собівартість реалізованої продукції								
Адміністративні Витрати								
Витрати на збут								
Валовий прибуток (збиток)								
Валовий прибуток (збиток)								
Чистий прибуток (збиток)								

На основі матеріалів сформованої *таблиці 8* проаналізувати склад, структуру та динаміку фінансових ресурсів, доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства.

На основі матеріалів сформованої *таблиці 9* розрахувати показники фінансового стану підприємства (ліквідність, рентабельність, фінансову стійкість).

Таблиця 9

Оцінка фінансового стану підприємства (назва) за 2019-2021 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Показники ліквідності			
<i>Коефіцієнт абсолютної ліквідності</i>			
<i>Коефіцієнт швидкої ліквідності («кислотний тест»)</i>			
<i>Коефіцієнт покриття, (загальної ліквідності)</i>			
Показники фінансової стійкості			
<i>Коефіцієнт фінансування</i>			
<i>Коефіцієнт фінансового левериджу</i>			
<i>Коефіцієнт стійкості фінансування</i>			
<i>Коефіцієнт довгострокової заборгованості</i>			
Показники рентабельності			
<i>Коефіцієнт рентабельності продажу</i>			
<i>Коефіцієнт рентабельності активів</i>			
<i>Коефіцієнт рентабельності вла. сного Капіталу</i>			

Завдання 7.

Використовуючи матеріали офіційного сайту обраного банку заповнити *таблицю 10*. Кожен студент здійснює розрахунки по окремо взятому банку.

На основі даних сформованої *таблиці*, проаналізувати склад, структуру та динаміку фінансових ресурсів, доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банку.

Структура та динаміка фінансових ресурсів, доходів, витрат та фінансових результатів банку (назва) у 2019–2021 рр.

Показники	2019 р.		2020 р.			2021р.		
	млн. грн.	питома вага, %	млн. грн.	питома вага, %	темп зростання, %	млн. грн.	питома вага, %	темп зростання, %
Власний капітал								
Зобов'язання								
Фінансові ресурси								
Процентні доходи								
Комісійні доходи								
Результат від торговельних операцій								
Інші операційні доходи								
Інші доходи								
Процентні витрати								
Комісійні витрати								
Адміністративні та інші операційні витрати								
Прибуток								

Завдання 8.

Використовуючи матеріали офіційного сайту Державної служби статистики України (<https://www.ukrstat.gov.ua/>) заповнити *таблицю 11*.

На основі даних сформованої *таблиці 11*, виконати такі **варіанти завдання 8**:

1. Здійснити аналіз показників номінальних та наявних доходів населення України у 2017-2021рр. Вказати основні фактори, які вплинули на динаміку доходів домогосподарств.
2. Розрахувати показники темпів зростання та абсолютного приросту номінальних та наявних доходів населення України у 2017-2021рр. Дати оцінку змін зазначених показників та зробити обґрунтовані висновки.
3. Пояснити та обґрунтувати вплив інфляційного чинника на зміну показника реального наявного доходу домогосподарств

**Доходи, витрати та заощадження домогосподарств України
у 2017–2021 рр.**

(млн. грн.)

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
1. Доходи населення (номінальні) всього, млн. грн.					
2. Доходи населення (наявні) всього, млн. грн.					
3. Реальний наявний дохід, % (з урахуванням інфляції)					
4. Усього грошових доходів у середньому за місяць в розрахунку на одне домогосподарство, грн. в т. ч.					
– які проживають у міських поселеннях, грн.					
– які проживають у сільській місцевості, грн.					
5. Витрати домогосподарств (без заощаджень) млн. грн.					
6. Усього сукупних витрат у середньому за місяць в розрахунку на одне домогосподарство, грн. в т. ч.					
– які проживають у міських поселеннях, грн.					
– які проживають у сільській місцевості, грн.					
7. Заощадження (нагромадження нефінансових активів, приріст фінансових активів), млн. грн.					
8. Частка заощаджень у доходах домогосподарств					

4. Визначити темпи зростання та абсолютного приросту грошових доходів у розрахунку на одне домогосподарство у 2017-2021 р. Пояснити, про що свідчить вказана динаміка.
5. Порівняти показники та динаміку грошових доходів населення, яке проживає у міській та сільській місцевості. Дати власну оцінку ситуації, що склалася.
6. Розрахувати показники темпів зростання та абсолютного приросту витрат домогосподарств у 2017-2021 рр. Вказати фактори, що вплинули на їх динаміку.
7. Проаналізувати динаміку грошових витрат населення, яке проживає у міській та сільській місцевості. Вказати відмінності у витратах сільських і міських домогосподарств.

8. Використовуючи інформацію про доходи та витрати населення, розрахувати можливість здійснення заощаджень домогосподарствами у 2017-2021 рр. Окреслити першочергові заходи держави щодо стимулювання зростання заощаджень.
9. Визначити частку заощаджень у доходах домогосподарств України. Проаналізувати динаміку цього показника та вказати можливі шляхи покращення ситуації.
10. Оцінити динаміку показників доходів, витрат та заощаджень домогосподарств в Україні за аналізований період. Порівняти одержаний результат з аналогічним показником розвинутих країн світу. Зробити власні висновки та рекомендації.

Завдання 9.

Використовуючи матеріали офіційних сайтів: Національного банку України (<http://www.bank.gov.ua/>), Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (<http://www.nssmc.gov.ua/>), проаналізувати основні показники, що характеризують стан грошово-кредитного ринку України, визначити абсолютне відхилення, динаміку показників, абсолютні показники приросту і темп зростання та зробити аналітичні висновки щодо одержаних результатів. Результати виконання завдання подати в таблиці 12.

1. Визначити згідно рейтингу десять найбільших банків України та дати коментарі стосовно результатів їх діяльності.
2. Провести аналіз депозитної та кредитної політики п'яти банківських установ (за вибором) та надати рекомендації щодо доцільності вибору того чи іншого банку для вкладання коштів чи отримання кредиту з максимально сприятливими умовами для клієнта.
3. Провести дослідження зміни впродовж місяця курсу національної валюти по відношенню до долара США, євро, швейцарського франку та фунта стерлінгів. Побудувати графік та пояснити причини змін у курсі, що спостерігались за період дослідження.
4. Дослідити стан та структуру фінансового ринку України. Охарактеризувати умови для реалізації змішаної моделі фінансового ринку. Виокремити основних посередників на фінансовому ринку та оцінити їх активи.
5. Дослідити фондовий ринок України, а саме ринок акцій, обравши дві галузі економіки. Дослідити, акції яких підприємств цих галузей обертаються на ринку, та обрати підприємство-лідера.
6. Скласти кросворд, використовуючи матеріал теми «Фінансовий ринок» (не менше 10 позицій по вертикалі та горизонталі) згідно тематики: фондовий ринок; кредитний ринок; валютний ринок; ринок фінансових послуг; ринок золота і дорогоцінних металів; суб'єкти фінансового ринку; інструменти фінансового ринку; ринок грошей; ринок капіталів; фінансові посередники.

**Основні показники,
що характеризують стан грошово-кредитного ринку України**

Показники	Станом на 01.01.20 р.	Станом на 01.01.21 р.	Станом на 01.01.22 р.	Приріст, грн.	Темп зростання, %
<i>1. Грошова маса</i>					
M0					
M1					
M2					
M3					
<i>2. Кредити, надані банками в економіку України, всього, в т.ч.</i>					
- у національній валюті					
- в іноземній валюті					
в т.ч. короткострокові:					
- у національній валюті					
- в іноземній валюті					
довгострокові					
- у національній валюті					
- в іноземній валюті					
<i>3. Кошти залучені банками на рахунки суб'єктів господарювання та фізичних осіб (депозити), всього, в т.ч.</i>					
- у національній валюті					
- в іноземній валюті					
<i>4. Відсоткові ставки, %:</i>					
- облікова ставка НБУ					
- середньозважена ставка за всіма інструментами НБУ					